

Foto 1. - Hellend perceel op het zuiden gericht is ideaal.

Perceelgeschiktheid voor wijngaarden

Bij de aanplanting van een wijngaard is de keuze van een “geschikt perceel” een belangrijke stap om een goed producerende wijngaard aan te leggen. De geschiktheid van een perceel voor de teelt van wijndruiven wordt bepaald door de ligging van het perceel in het landschap (microklimaat), blijvende bodemkenmerken (grondsoort, waterhuishouding, profielontwikkeling) en tijdelijke bodemkenmerken (zuurtegraad, gehalte aan organische stof en de reserve aan voedingselementen).

Microklimaat

Bij de perceelkeuze is de ligging van het perceel in het landschap bepalend voor het microklimaat. Druiven hebben voldoende licht en warmte nodig om tijdig te kunnen rijpen en voldoende suikers te vormen. In een glooiend landschap is daarom een zuiderhelling beter voor druiventeelt dan een helling naar het noorden (foto 1).

Om een regelmatige druivenoogst te hebben worden best geen druiven aangeplant op delen van het perceel waar

late vorst regelmatig voorkomt. Een perceel gelegen in de vallei of aan de onderkant van een hellend perceel is meer gevoelig voor vorstschade. De gevoeligheid voor vorst neemt nog toe indien er een bos staat langs de zuidkant van een hellend perceel.

Blijvende bodemkenmerken

De blijvende bodemkenmerken zijn kenmerken welke eigen zijn aan de bodem zoals de grondsoort, de waterhuishouding en de opbouw van het bodempro-

fiel. De bodemgeschiktheid van een perceel voor druiven wordt vooral bepaald door de waterhuishouding. Dankzij de wateropname kan de plant voedings-elementen opnemen. Verder is water noodzakelijk voor het fotosyntheseproses en het behoud van de celstructuur (de zogenaamde turgor). Door de wateropname zal de plant bovendien in staat zijn om de temperatuur in zijn celweefsel onder controle te houden, zodat alle biochemische processen in de plant onder een beheerste temperatuur kunnen plaatsvinden.

Druiven hebben wortels die diep tot in de bodem dringen. Omwille van deze diepe beworteling is de druif goed bestand tegen droogte. Op goed gestructureerde bodems, met dikwijls een groot vocht leverend vermogen, zal droogtestress geen probleem zijn in België. Lichte droogtestress zal bovendien accumulatie van suikers positief beïnvloeden. Verregaande droogtestress is wel nadelig voor de vruchtbaarheid en de totale productie. Natte percelen zijn niet geschikt voor de teelt van druiven.

Grondsoort of de textuur

De grondsoort of textuur van een bodem wordt bepaald door de korrelgrootte van de bodemdeeltjes.

Foto's: Bodemkundige Dienst van België

ter tijdens de winter terugvinden door de hoogte van de "roestverschijnse- len" in het bodemprofiel te bestuderen. Roestverschijnse- len ontstaan omdat het tweewaardige ijzer in de bodemoplos- sing oxideert tot het 3-waardige ijzer. Dit oxidatieproces vind plaats bij het weg- zakken van het water na de winter. Het geoxideerde ijzer is niet meer in oplos- sing en geeft roestbruine lagen. Waar het grondwater permanent blijft, is de bodem gereduceerd. Deze reductieho- rizont heeft een groen tot blauwacht- ige kleur. Waar het water permanent aanwezig is, is ijzer onder geredu- ceerde tweewaardige vorm aanwezig. Druiven wortelen diep en bij het stijgen van de grondwatertafel zullen de wortels afsterven, welke voor een langere peri- ode onder water staan (foto 2).

De oorzaak van het afsterven van de wortels is een gevolg van een tekort aan zuurstof in de wortelomgeving. De afgestorven wortels vormen dan een ingangspoort voor allerlei wortelziekten.

De profielontwikkeling bepaalt voor een deel de doordringbaarheid van de bodem. Verharde lagen of kleilagen in het bodemprofiel kunnen waterstagnatie veroorzaken. Voor de teelt van druiven zijn droge gronden beter geschikt dan natte bodems. De waterhuishouding van een perceel kan in principe aangepast worden door drainage of irrigatie. Voor druiven is irrigeren in ons land niet van

De samenstellende fracties worden zand, leem en klei genoemd. Afhankelijk van het percentage klei, leem en zand aanwezig in de minerale fractie van een bodem, spreekt men van zand, lemig zand, licht zandleem, zandleem, lichte leem, leem, zware leem of klei. In de belangrijkste wijnregio's van ons land - het Hageland, Haspengouw, de Maaskant en in het Heuvelland - worden vooral druiven verbouwd op zand- leem en lemige texturen. In principe kunnen druiven eveneens goed groeien op zanderige texturen, in zoverre dat deze niet te nat zijn in de winter. De klei- gronden zijn in de meeste gevallen min- der of niet geschikt, gezien deze meestal te nat zijn in de winter.

Waterhuishouding

De waterhuishouding van een per- ceel wordt voor een groot deel bepaald door de grondsoort (textuur), de diepte van de grondwatertafel en de profielontwikkeling.

Leemgronden hebben van natuur het grootste vochthoudend vermogen, gro- ter dan bij zandbodems.

Percelen waarbij het grondwater tij- dens de winter stijgt tot in de bouw- laag zijn minder geschikt. Men kan de hoogte van de stijging van het grondwa-

toepassing, gezien druiven diep wor- telen en in ons klimaat de bodem vol- doende water levert in droge perioden.

Profielontwikkeling

Om de profielontwikkeling van bodems te beschrijven, spreekt men van "hori- zonten". De "horizonten" zijn de ver- schillende lagen, welke men kan waar- nemen bij het bestuderen van een bodemprofiel (foto 3). De "A"- hori- zont ligt aan de oppervlakte, is meestal humus houdend , maar kan ook uitge- spoeld zijn. De "B"- horizont ligt onder de "A"-horizont en is meestal ver- rijkt met ingespoelde en neergeslagen bestanddelen zoals klei, humus of ijzer. De "C"- en "R"-horizonten zijn meestal niet of slechts weinig verweerd. Ze wor- den de "ondergrond" genoemd.

Indien er in de bodem verharde lagen voorkomen, kan men deze deels breken door in droge omstandigheden diepe grondbewerkingen uit te voeren. In de zandleemstreek komt ijzerzandsteen veelvuldig voor in de bodem. Dit vormt niet direct een probleem, gezien de druivenwortels hun weg vinden tussen de ijzerzandsteen. Indien er in het bodem- profiel klei op geringe diepte voorkomt, is dit een groter probleem omdat dit voor waterstagnatie kan zorgen.

De Belgische bodems worden geklas- seerd door het Centrum voor Bodem- kartering (CVB) in bodemseries. Een

Foto 2. - Wateroverlast is nefast voor druivelaars.

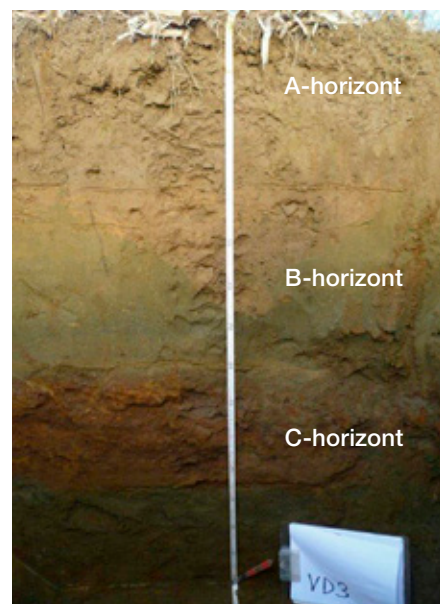

Foto 3. - Profielput met duidelijk te onderscheiden horizonten.

kernserie wordt weergegeven door een 3-lettercode. Elke letter staat voor één van de drie hoofdkenmerken: textuur (grondsoort), natuurlijke draineringsklasse, profielontwikkeling.

Een serie bestaat uit:

- een hoofdletter (eerste letter), die de textuurklasse van het moedermateriaal weergeeft,
- een eerste kleine letter, na het textuursymbool, die de draineringsklasse weergeeft,
- een tweede kleine letter, na de textuurhoofdletter, die de profielontwikkeling aanduidt.

De bodemkaarten van het Centrum voor Bodemkartering zijn gedigitaliseerd (AGIV). Op specifieke vraag kan de Bodemkundige Dienst een detailkartering uitvoeren van een perceel.

Tijdelijke bodemkenmerken

De tijdelijke kenmerken van een bodem zijn de zuurtegraad, het gehalte aan organische stof en de reserve aan voedingselementen. Druiven groeien best op een bodem welke een optimale pH heeft. Bodems die te zuur zijn kunnen mits aangepast kalken op vrij korte termijn een optimale pH bekomen. Op enkele plaatsen in België komt kalk aan de oppervlakte. Bij kalkrijke gronden zal de onderstam gekozen worden die weinig chlorose gevoelig is. In Frankrijk wordt de IPC-waarde van de bodem als belangrijke parameter gebruikt bij de keuze van de onderstam. IPC is de afkorting voor "Indice de Pouvoir Chlorosant" of chlorose-kracht-index. Deze index werd in Frankrijk ontwikkeld door Juste et Pouget in 1972. De

IPC-waarde wordt berekend op basis van de analyse van het beschikbare ijzergehalte, het totale calciumcarbonaatgehalte en het actieve kalkgehalte, in geval het totale CaCO_3 -gehalte groter is dan 5%.

In essentie is een analyse van de IPC-index vooral interessant indien de bodem veel kalk bevat, wat overeenkomt met een hoog gehalte aan calcium en een hoge pH. Veel kalk kan ook in de ondergrond voorkomen. Bij een zeer hoge pH is ijzer slechts in beperkte mate opneembaar, waardoor er chlorose ontstaat, vooral bij de jongere bladeren. In dit geval is het interessant de juiste onderstam te kiezen, welke weinig gevoelig is aan chlorose.

Om een betrouwbaar inzicht te krijgen in de bodemvruchtbaarheid is een standaard grondontleding een objectieve basis hiervoor. Een standaardonderzoek omvat een analyse van de grondsoort, de zuurtegraad (pH-KCl), het koolstofgehalte en de voedingselementen fosfor, kalium, magnesium, calcium en ook natrium. Als optie kan supplement, IPC-index of boor aangevraagd worden voor een wijngaard.

Voor een standaardgrondontleding wordt de bouwlaag bemonsterd. Voor een nieuwe wijngaard wordt het staal over het ganse perceel genomen. Om een idee te hebben van de voedingstoestand en het kalkgehalte van de ondergrond kan het interessant zijn ook de bodemlaag 30-60 cm en 60-90 cm diepte te laten bemonsteren. Voor een bestaande wijngaard gebeurt het nemen van een staal van de bouwlaag op de strook waar de druiven staan.

Samenvatting

Bij de evaluatie van de perceelgeschiktheid van een perceel voor wijndruiven is een hellend perceel te verkiezen met helling naar het zuiden gericht. Bij voorkeur is het best een deel van het perceel te beplanten, waar late vorst niet regelmatig voorkomt. Valleigronden worden best vermeden. Wat de bodem fysische eigenschappen betreft zijn droge leem- of zandleembodems de beste bodems; natte percelen met een hoge winterwaterstand zijn niet geschikt. De zuurtegraad, het gehalte aan organische stof en de reserve aan voedingselementen kan bepaald worden op basis van een standaard grondontleding. De bodem voor druiven mag niet te zuur zijn. Teveel kalk geven is eveneens niet wenselijk omdat er ook bij druiven chlorose kan optreden. Op basis van de standaard grondontleding heeft men kennis van de zuurtegraad en de reserve aan voedingselementen van de bodem en kan men het kalken en de bemesting gericht bijsturen. Het kalken wordt het best toegepast in de late herfst of de winter. De overige meststoffen worden bij voorkeur in de maand maart toegediend.

Info

Voor bodemstalen kan U zich wenden tot de Bodemkundige Dienst van België op tel. 016/31.09.22, e-mail info@bdb.be, www.bdb.be

Stan Deckers

Bodemkundige Dienst van België

PiPO
www.wijpersenuwfruit.be

Bij Fruitdomein Truilingen kan je vanaf 75kg terecht voor het persen van hard fruit en zacht fruit.

- ✓ Geen leeggoed maar handige box van 3l of 5l.
- ✓ Wij persen nu ook BIO-fruit

BON

Bij je eerste persing in 2014 krijg je vanaf 250 liter €10 korting bij afgifte van deze bon.

NAAM:
VOORNAAM:
ADRES:
E-MAIL:

Fruitdomein Truilingen
Naamsesteenweg 439c
3800 Sint-Truiden
T 011 67 41 34

vind us op facebook